

HERZIENE
2^e DRUK

Persoonlijk Meesterschap en bekwaamheidseisen

Inhoud

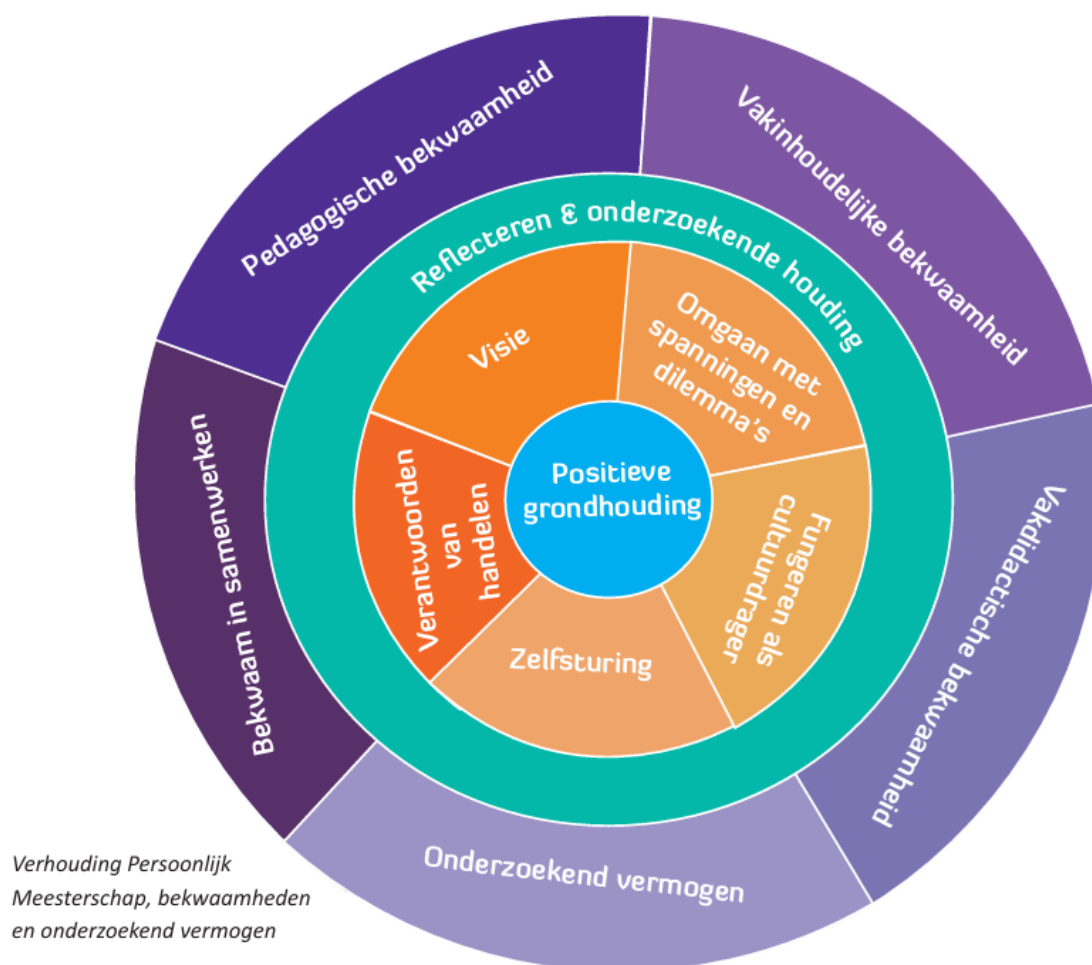
Inleiding	3
Deel A: Beschrijving en uitwerking persoonlijk meesterschap	4
Beroepsbeeld leerkracht basisonderwijs	4
Aspecten van persoonlijk meesterschap	4
Uitwerking van Persoonlijk Meesterschap in niveaus	6
Deel B: Bekwaamheidseisen	10
B1: Bekwaamheid leerkracht oudere kind	10
Pedagogisch bekwaam	10
Vakdidactisch bekwaam	13
Vakinhoudelijk bekwaam	15
B2: Bekwaamheden leerkracht jonge kind	17
Pedagogisch bekwaam	17
Vakdidactisch bekwaam	19
Vakinhoudelijk bekwaam	19
Uitwerking bekwaamheidseisen voor bekwaam in samenwerken	24
Uitwerking bekwaamheidseisen voor onderzoekend vermogen	25

Inleiding

Binnen onze opleiding word je opgeleid tot een bekwame leraar basisonderwijs. In onze visie op onderwijs nemen we de beroepspraktijk (de werkplek) als uitgangspunt en beschouwen we vorming als de kernwaarde van onderwijs. We willen leren voor het leven; dat geldt voor docenten, studenten en leerlingen. Goede leraren kunnen goed lesgeven en daarvoor zijn vakinhoudelijke kennis, vakdidactische en pedagogische vaardigheden nodig. Deze aspecten hebben te maken met beroepsvorming. Een mens is meer dan zijn beroep en daarom besteden we veel aandacht aan persoonsvorming. We gaan ervoor dat jullie bekwame professionals worden die goed zijn in het vak. We willen ook dat je in staat bent zelf een mening te vormen over wat goed onderwijs is. In onze opleiding werken wij daarom aan je persoonlijk meesterschap. Aspecten daarvan ontwikkel je tijdens de hele opleiding. We houden daarbij rekening met je levensfase en richten ons op je mogelijkheden, kernkwaliteiten en op wat je al weet en kunt. Je wordt daarbij uitgedaagd om je talenten en kwaliteiten te ontwikkelen. Hier ligt ook weer de verbinding met de beroepsvorming: het gaat om de vorming van jouw als totale persoon (hoofd, hart en handen).

Wat heb je te doen?

In je opleiding werk je doelgericht aan het realiseren van het beroepsbeeld van een leerkracht. Dit doe je door te werken aan doelen die je opstelt vanuit persoonlijke idealen, drijfveren, vakinhouden en bekwaamheidseisen. In het realiseren van deze doelen ontwikkel je je persoonlijk meesterschap. Persoonlijk meesterschap is onderverdeeld in acht aspecten. In deze notitie worden de bekwaamheidseisen en de doelen van persoonlijk meesterschap concreet uitgewerkt. Deze heb je dus nodig voor het opstellen van leerdoelen. Je geformuleerde leerdoelen neem je op in je leerwerkplan. Hierin beschrijf je ook de leeractiviteiten waarmee je de leerdoelen wilt realiseren.

Deel A: beschrijving en uitwerking

Persoonlijk Meesterschap

Beroepsbeeld leerkracht basisonderwijs

Je bent een leraar die vanuit passie en motivatie met kinderen aan hun ontwikkeling werkt. Vanuit je hart voor kinderen doe je er alles aan om te begrijpen wie elk kind is. Om het kind als 'lerende ander' te begrijpen, heb je kennis, kunde en vaardigheden op pedagogisch en didactisch gebied ontwikkeld en blijf je lerend kijken naar jezelf. Je hebt een zich ontwikkelende visie op wat volgens jou goed onderwijs is. Dit ontstaat vanuit persoonlijke motieven en idealen en vanuit de eisen die het vak van leraar stelt. Je maakt gebruik van verschillende bronnen - van intuïtieve ervaringen tot wetenschappelijke literatuur - om jouw handelen en visie blijvend aan te scherpen, te ontwikkelen en te verantwoorden. Je bent veelzijdig, creatief, hebt een onderzoekende houding en durft te innoveren voor goed onderwijs.

Je handelt vanuit levensbeschouwelijke waarden en je werkt aan de brede vorming van kinderen. Je leeft en werkt in een multiculturele wereld. Dit vraagt om dialoog met andere overtuigingen en opvattingen om in gezamenlijkheid te werken aan levenswaardig leren. Doordat je verantwoord keuzes maakt, ga je daarbij horende spanningen en dilemma's niet uit de weg. Een positieve grondhouding vanuit hoop is onderdeel van jouw doorlopend ontwikkelend persoonlijk meesterschap. Je realiseert je dat je werkt in een voortdurend veranderende maatschappij. Je blijft steeds in ontwikkeling door samen met kinderen, ouders, collega's en andere betrokkenen te werken aan goed onderwijs en hierop te reflecteren. Je bent goed op de hoogte van ontwikkelingen in en buiten het onderwijsveld die van belang zijn voor goed onderwijs.

Aspecten van persoonlijk meesterschap

Binnen persoonlijk meesterschap kunnen we de volgende acht aspecten onderscheiden:

- werken vanuit een positieve grondhouding
- verantwoorden van handelen
- omgaan met professionele spanningen en dilemma's
- werken en leren vanuit een onderzoekende houding
- zelfsturend leren
- ontwikkelen van visies
- fungeren als cultuurdruager
- reflecteren

De verschillende aspecten van persoonlijk meesterschap hangen sterk met elkaar samen en grijpen op elkaar in. Voor het ontwikkelen en bespreken van het persoonlijk meesterschap kan op een bepaald aspect wel het accent worden gelegd.

Werken vanuit een positieve grondhouding

Bij het werken vanuit een positieve grondhouding gaat het om de positieve instelling van een leerkracht, alsmede de bewustwording dat het beroepsmatig handelen wordt beïnvloed door zijn eigen kwaliteiten en drijfveren en idealen. Daarnaast is het ook van belang dat een leerkracht inziet dat zijn persoonlijkheidskenmerken, eigen ervaringen en zijn persoonlijk levensverhaal invloed hebben op het functioneren in de beroepssituatie.

Verantwoorden van handelen

Iemand die het beroep van leerkracht basisonderwijs uitoefent handelt niet routinematig, maar kan en wil zijn manier van optreden altijd verantwoorden en de dialoog hierover aangaan. Daarbij kan hij een relatie leggen met diverse bronnen of voorbeelden van anderen.

Omgaan met spanningen en dilemma's

Een belangrijk aspect van persoonlijk meesterschap is dat een leerkracht in staat moet zijn professionele spanningen en dilemma's te onderkennen en hiermee om moet kunnen gaan en uiteindelijk op een positieve manier zijn weg moet zien te vinden.

Werken en leren vanuit een onderzoekende houding Een onderzoekende houding gaat om de instelling van iemand, de manier waarop iemand open en vragend in het leven staat, nieuwsgierig is, het fijne van de dingen wil weten. Wij verstaan onder onderzoekende houding het volgende (Bruggink & Harinck, 2012):

1. Je stelt jezelf nieuwsgierig op (bijvoorbeeld door vragen te stellen).
2. Je stelt je open op en komt niet meteen met oordelen.
3. Je bent kritisch en neemt niet alles zomaar aan.
4. Je wilt graag begrijpen wat er gebeurt.
5. Je bent bereid perspectief te nemen en van perspectief te veranderen.
6. Je durft een eigen richting te kiezen en vaste wegen los te laten.
7. Je bent gericht op bronnen en wilt die meenemen in je vor-

ming van je eigen ideeën.

8. Je wilt nauwkeurig zijn en checken of beweringen wel kloppen.
9. Je kunt functioneren in een leergroep en in (verschillende) leerteams.
10. Je wilt delen met anderen en meedoen aan (professionele) leergemeenschappen.

Zelfsturend leren

Een leerkracht ontwikkelt zich voortdurend, doet nieuwe kennis en ervaringen op of schoolt zich bij. Dat vraagt om een instelling waarin een leerkracht in staat moet zijn het eigen leerproces te sturen en vanuit zijn eigen leervragen zich te ontwikkelen (Bolks, 2013).

Ontwikkelen van visies

Van een leerkracht basisonderwijs wordt verwacht dat hij een duidelijke visie heeft op zijn beroepsmatig handelen en daarin ook steeds groeit. Hij moet in staat zijn een persoonlijke visie op (christelijk) onderwijs en het beroep van leerkracht te ontwikkelen.

Fungeren als cultuurdrager

De persoon van de leerkracht is een cultuurdrager. Door zijn voorbeeld worden de kinderen ingeleid in de hedendaagse cultuur in de brede betekenis van het woord. De student moet actuele thema's in de samenleving en het onderwijs op een kritische wijze kunnen benaderen, (cultuur)historisch kunnen duiden en ook verbinden met (christelijke) waarden en normen.

Reflecteren

Onder reflecteren verstaan we het systematisch terugblikken op eigen ervaringen (zowel op de opleiding als op de leerwerkplek) om hier bewust van te leren. Het is de brug tussen theorie en praktijk. Het doel is inzicht krijgen in het eigen handelen zodat dit continue verbeterd kan worden. Het reflecteren op de verschillende aspecten van het persoonlijk meesterschap is een belangrijk onderdeel bij dit aspect van persoonlijk meesterschap.

Uitwerking van Persoonlijk Meesterschap in niveaus

	Opleidingsbekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam	Basisbekwaam
	Leerjaar 1	Leerjaar 2 en 3	Leerjaar 4	Na de opleiding
Context				
Leersetting	Verzorgen van afgeronde onderwijsactiviteiten	Halve en hele dagen lesgeven	Een half jaar lang minimaal drie dagen per week onderwijs verzorgen aan een enkelvoudige groep. Contact met ouders en anderen die bij het onderwijs betrokken zijn.	Een jaar lang volledig onderwijs verzorgen aan een (combinatie)groep. Contact met ouders en anderen die bij het onderwijs betrokken zijn.
	Onder begeleiding	Onder begeleiding	Zelfverantwoordelijk onder begeleiding	Zelfstandig met begeleiding voor startende leerkracht en collegiale consultatie
Samenstelling groep	Eenvoudig	Gemiddeld	Complex	Complex
Onderzoekssetting	Korte onderzoekjes	Actie onderzoek Deelname aan leergroep	Uitgebreid praktijk onderzoek Deelname aan leergroep	Deelname aan PLG
Werkcontext	Afzonderlijke basisschool	Scholencluster Internationaal onderwijsveld		

Doelstelling	Opleidingsbekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam	Basisbekwaam
	Leerjaar 1	Leerjaar 2 en 3	Leerjaar 4	Na de opleiding
Werken vanuit een positieve grondhouding				
De student kan een relatie leggen tussen zijn beroepsmatig handelen (pedagogisch en onderwijskundig) en zijn persoonlijkheidskenmerken, kernkwaliteiten en levensverhaal en dat handelen verbinden aan eigen drijfveren en idealen.	Je geeft je ontwikkeling vorm vanuit positieve eigen idealen, kwaliteiten en drijfveren en ontwerpt op basis daarvan onderwijsactiviteiten en/ of lessen. Hiermee ontwikkel je je pedagogische en onderwijskundige beroepsrol.	Je kunt je functioneren in de beroepspraktijk ontwikkelen vanuit je kernkwaliteiten en persoonlijkheidskenmerken. Je bent in staat om vanuit positieve drijfveren en idealen onderwijssituaties te ontwerpen en uit te voeren die tegemoetkomen aan de verschillen tussen kinderen. Hierin laat je zien dat je pedagogisch en onderwijskundig afstemt op de leerling/de groep.	Je kunt je functioneren in de beroepspraktijk analyseren en evalueren waarbij je een relatie legt met je persoonlijkheidskenmerken en je levensverhaal. Je kunt op basis van deze evaluatie je onderwijs verbeteren. Je kunt op een positieve manier contact leggen en onderhouden met jezelf, je collega's en met ouders.	Je kunt je functioneren in de beroepspraktijk met behulp van je kernkwaliteiten analyseren en nieuwe ideeën ontwikkelen en anderen stimuleren.

Verantwoorden van handelen

De student kan zijn handelen verantwoorden vanuit diverse (christelijke, pedagogische en onderwijskundige) bronnen van waarde en voorbeelden van anderen en kan hier de dialoog over aangaan.	Je kunt je handelen verantwoorden vanuit een aangeboden theorie.	Je kunt je handelen verantwoorden in dialoog met anderen vanuit aangeboden theorieën en (een) zelfgekozen bron(nen).	Je kunt je handelen verantwoorden in dialoog met anderen uit aangeboden en zelf gekozen theorieën en bronnen. Je kunt je handelen verbinden met bronnen van waarde, voorbeelden van anderen en je identiteit.	Je bent in staat om je eigen handelen te verantwoorden vanuit diverse theorieën en bronnen. Je kunt aangeven welke uitgangspunten, pedagogische en onderwijskundige stromingen jou inspireren en je kunt de relatie met je identiteit expliciteren.
---	--	--	---	---

Omgaan met spanningen en dilemma's

De student is in staat professionele spanningen en dilemma's in een onderwijssetting te onderkennen, kan hiermee omgaan en er verantwoorde keuzes in maken.	Je bent in staat om spanningen en dilemma's in praktijksituaties bij jezelf op te merken en deze te analyseren. Je kunt met behulp hiervan omgaan met gesignaleerde spanningen en dilemma's. Je kunt de dilemma's bespreekbaar maken met betrokkenen.	Je bent in staat om tijdens de uitoefening van het beroep vanuit de eigen verantwoordelijkheid spanningen en dilemma's te signaleren, beoordelen en te analyseren en te koppelen aan theoretische inzichten. Je kunt deze op het juiste moment bespreekbaar maken om daarmee tot een passende aanpak te komen.	Je bent in staat om tijdens de uitoefening van het beroep vanuit de eigen verantwoordelijkheid spanningen en dilemma's te signaleren, te beoordelen, ze op het juiste moment te bespreken en er mee om te gaan.	Je bent in staat om beroepsspanningen in diverse complexe contexten op te merken. Je kunt deze met anderen delen, hulp vragen en er effectief mee omgaan. Je bent in staat om anderen te helpen bij het omgaan met beroepsspanningen.
---	--	--	---	---

Werken en leren vanuit een onderzoekende houding

De student is in staat beroepssituaties en de deelnemers hierin vanuit een onderzoekende houding te benaderen	Je hebt zicht op je eigen onderzoekende houding en kunt aangeven hoe je die in beroepssituaties hebt ingezet.	Je kunt aspecten van je onderzoekende houding ontwikkelen in dialoog met anderen.	Je voert zelfstandig of met anderen onderzoeken uit op een systematische manier en kunt dit verbinden met de aspecten van je onderzoekende houding	Je bent in staat om zelfstandig in een complexe beroepssituatie je onderzoekende houding in te zetten, hierin leerpunten op te merken en hieraan te werken.
---	---	---	--	---

Zelfsturend leren

De student is in staat zijn eigen leerproces te sturen en anderen daarin te begeleiden.	Je bent in staat om doelen en leeractiviteiten op te stellen en daarbij de fasen van zelfsturing (oriëntatie, stellen van doelen, plannen, uitvoering, evaluatie/ bijstellen en reflectie) toe te passen met behulp van anderen (docenten, WPB'ers en/ of medestudenten). De doelen worden opgesteld in het kader van de leeruitkomsten en de leersetting en sluiten aan bij gestelde eisen.	Je bent in staat om zelfstandig doelen en leeractiviteiten op te stellen en daarbij de fasen van zelfsturing (oriëntatie, stellen van doelen, plannen, uitvoering, evaluatie/ bijstellen en reflectie) toe te passen (eventueel met behulp van anderen). De doelen en leeractiviteiten sluiten aan bij de leersetting en gestelde eisen. Daarnaast voer je activiteiten uit die aansluiten bij eigen drijfveren en idealen.	Je bent in staat om zelfstandig doelen en leeractiviteiten op te stellen en daarbij de fasen van zelfsturing (oriëntatie, stellen van doelen, plannen, uitvoering, evaluatie/ bijstellen en reflectie) toe te passen. De doelen en leeractiviteiten passen bij de leersetting (dragen groepsverantwoordelijkheid gedurende drie dagen voor een lange periode) en gestelde eisen. Daarnaast voer je activiteiten uit die aansluiten bij eigen drijfveren en idealen.	Je bent in staat om zelfsturend het proces van levenslang leren in te vullen. Je herkent de fasen van zelfsturend leren ook bij anderen (bijvoorbeeld bij leerlingen) en kunt daar-door het leerproces van anderen bevorderen.
---	--	---	--	--

Ontwikkelen van visie

De student is in staat een visie op goed (christelijk) onderwijs en het beroep van leerkracht te ontwikkelen.	Je bent in staat om (actuele) onderwijskundige ontwikkelingen, methodieken en principes in het onderwijs te signaleren, te begrijpen en te koppelen aan de praktijk op je opleidingsschool.	Je kunt een eigen onderwijskundige en pedagogische visie uitwerken en communiceren. Deze visie kun je verbinden aan je eigen ontwikkeling	Je bent in staat om een visie op onderwijs en jouw pedagogische taak als leerkracht te ontwikkelen en te beschrijven. Je kunt een onderbouwd standpunt innemen ten aanzien van (actuele) onderwijskundige – en pedagogische ontwikkelingen, methodieken en principes.	Je bent in staat om zelfstandig een visie op onderwijs en jouw opvoedkundige taak als leerkracht te beschrijven. Je kunt vanuit deze visie gedurende een langere periode verantwoordelijkheid dragen voor en onderwijs geven aan een groep kinderen en op basis hiervan je visie bijstellen.
---	---	---	---	--

Fungeren als cultuurdruager

De student kan actuele thema's in de samenleving, cultuur, levensbeschouwing en het onderwijs op een kritische wijze benaderen, (cultuur)historisch duiden en verbinden met (christelijke) waarden en normen en op basis hiervan leerlingen inleiden in de hedendaagse cultuur.	Je bent in staat om persoonlijke thema's te herkennen en te herleiden vanuit je socialisatie en eigen culturele vorming.	Je herkent, analyseert en waardeert culturele verschijnselen bij anderen. In de omgang met anderen merk je op hoe jij omgaat met culturele overeenkomsten en verschillen. Je bent in staat om onderwijssituaties te ontwikkelen die kinderen bewust maken van sociaal-culturele verschillen.	Je bent in staat met de klas tot een dialoog te komen over culturele en maatschappelijke aspecten. Vanuit een levensbeschouwelijke oriëntatie laat je kinderen kennismaken met maatschappelijke/culturele verschijnselen en streeft ernaar begrip te kweken voor deze ontwikkelingen en andersdenken.	Je bent in staat om vanuit een levensbeschouwelijke visie kinderen voor te bereiden op het participeren in de plurale, multiculturele en multireligieuze samenleving (burgerschapsvorming). Je bent in staat om activiteiten te ontplooiën waarmee kinderen daadwerkelijk deelnemen aan de pluriforme maatschappij.
---	--	---	---	--

Reflecteren

De student is in staat te reflecteren op zijn persoonlijk professioneel functioneren m.b.v. principes Krachtgericht coachen/leren (Korthagen, 2015) en kan zich hierdoor zelfstandig ontwikkelen.	Je bent in staat om vanuit een krachtgerichte benadering te reflecteren op je persoonlijk functioneren in de beroepssituatie m.b.v. de reflectiecirkel.	Je bent in staat om zelfstandig te reflecteren op je persoonlijk functioneren in verschillende beroepssituaties m.b.v. de reflectiecirkel en het UI-model. Je kunt kernfeedback ontvangen en geven. Je kunt eigen drijfveren en idealen benoemen en deze koppelen aan je leerproces.	Je bent in staat om zelfstandig te reflecteren op je persoonlijk functioneren in verschillende beroepssituaties m.b.v. de reflectiecirkel en het UI-model. Je kunt kernfeedback ontvangen en geven en een koppeling maken met alle aspecten van persoonlijk meesterschap. Je merkt kernkwaliteiten bij jezelf op en kunt deze inzetten bij je leerproces.	Je bent in staat om zelfstandig te reflecteren op je persoonlijk functioneren in verschillende beroepssituaties m.b.v. de reflectiecirkel en het UI-model. Je kunt kernfeedback ontvangen en geven en een koppeling maken met alle aspecten van persoonlijk meesterschap. Je merkt kernkwaliteiten bij jezelf en anderen op en kunt deze inzetten bij je eigen ontwikkeling en co-teaching.
---	---	--	---	---

Bronnen:

Bolks, T. (2013). *Zelfsturend leren en studeren*. Uitgeverij Boom

Bruggink, M. & Harinck, F. (2012). De onderzoekende houding van leraren: wat wordt daaronder verstaan? *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 3, 48-52.

Zie verder:

Bolks, T. & Paalman, I. (2021) *Wie ben je? Wie wil je zijn als leraar?* Hogeschool Viaa, Zwolle

Bolks, T. & Paalman, I. (2023) *Waar sta je? Waar sta je voor als leraar?* Hogeschool Viaa, Zwolle

Deel B: Bekwaamheidseisen

Beschrijving en uitwerking

bekwaamheidseisen oudere (B1) en jonge (B2) kind

B1: Bekwaamheden leerkracht oudere kind

De student houdt bij alle genoemde bekwaamheden rekening met specifieke oudere kindkenmerken. Het oudere schoolkind is doorgaans leergierig, nieuwsgierig en presentatiegericht. Daarom zijn leeractiviteiten met aandacht voor de onderzoekende houding belangrijk. Het denken van deze leerlingen ontwikkeld zich van concreet naar abstract. Verder zijn deze leerlingen in staat om te reflecteren en te analyseren. Kinderen willen op verschillende terreinen graag laten zien wat ze kunnen. De student houdt bij alle genoemde bekwaamheden rekening met pedagogische basisbehoeften, te weten relatie, competentie en autonomie.

Pedagogisch bekwaam

Opleidingsbekwaam	Gevorderd bekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse (methode-)lessen en onderwijsactiviteiten.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijsactiviteiten, lessen, lessenseries.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen in dezelfde klas gedurende meerdere dagen.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf-berekenende gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen gedurende een langere periode in dezelfde klas.
Kan groepsprocessen sturen en begeleiden			
Ziet en benoemt aspecten van het groepsproces richting de leerlingen	Ziet en benoemt met behulp van observaties en meetinstrumenten aspecten van het groepsproces richting de leerlingen en handelt adequaat	Ziet en benoemt met behulp van observaties en meetinstrumenten aspecten van het groepsproces richting de leerlingen, handelt adequaat en bewaakt dit	Ziet en benoemt met behulp van observaties en meetinstrumenten aspecten van het groepsproces richting de leerlingen, handelt adequaat en bewaakt dit planmatig
Kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig en pedagogisch klimaat scheppen			
Benoemt algemene aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat voor enkele individuele leerlingen	Benoemt algemene aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat en handelt daarnaar voor enkele leerlingen	Benoemt in interactie met de leerling en de klas aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat en handelt daarnaar	Benoemt in interactie met de leerling en de klas aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat, handelt daarnaar en bewaakt dit planmatig
Kan ruimte scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten			
Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur bij leerlingen	Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur en ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur	Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur, ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur en richt hiervoor een passende leeromgeving in vanuit de visie van de leerwerkplek	Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur, ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur vanuit een onderbouwde visie en richt hiervoor een passende leeromgeving in

Waardeert antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn	Waardeert antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn en laat dat in zijn reacties blijken	Waardeert antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn, laat dit in zijn reacties blijken en bevordert dit bij leerlingen onderling	Waardeert vanuit een onderbouwde visie antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn, laat dit in zijn reacties blijken en bevordert dit bij de leerlingen onderling
Kan verwachtingen duidelijk maken en eisen stellen aan leerlingen			
Spreekt positieve verwachtingen uit over wat er van een leerling wordt gevraagd	Spreekt positieve verwachtingen uit over wat er van een leerling wordt gevraagd en stimuleert eigen inbreng van leerlingen	Spreekt positieve verwachtingen uit over wat er van een leerling wordt gevraagd en maakt de leerlingen steeds meer zelf verantwoordelijk	Formuleert samen met de leerling positieve verwachtingen over wat er van een leerling wordt gevraagd en maakt de leerling steeds meer zelf verantwoordelijk
Kan de pedagogische basisbehoeften van de leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren als basis voor de ontwikkeling van hun (beroeps-)identiteit			
Observeert de pedagogische basisbehoeften (relatie, competentie en autonomie)	Observeert en stimuleert de pedagogische basisbehoeften van de leerlingen en gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen	Observeert en stimuleert de pedagogische basisbehoeften van de leerlingen, gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen en moedigt de leerlingen aan hiervoor tools te gebruiken	Observeert en stimuleert de pedagogische basisbehoeften van de leerlingen, gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen, moedigt de leerlingen aan hiervoor tools te gebruiken en stimuleert dat leerlingen elkaar hierin aanmoedigen
Herkent afgesproken regels in de klas en in de school, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving	Herkent en voegt regels toe in de klas en in de school, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving	Spreekt samen met de kinderen regels af in de klas en in de school, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving en stimuleert kinderen hierin verantwoordelijkheid te nemen	Spreekt samen met de kinderen regels af in de klas en in de school, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving, stimuleert kinderen hierin verantwoordelijkheid te nemen en verwerkt dit planmatig in het onderwijs
Heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen en doet daar recht aan			
Herkent de sociale-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen en merkt individuele verschillen op	Herkent de sociale-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen, merkt individuele verschillen op en gaat hierover met een leerling in gesprek	Herkent de sociale-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen, merkt individuele verschillen op, gaat hierover met een leerling in gesprek en bespreekt dit in dialoog met de klas en de leerlingen	Herkent de sociale-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen, merkt individuele verschillen op, gaat hierover met een leerling in gesprek en bespreekt dit planmatig in dialoog met de klas en de leerlingen
Kan ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen			
Kan het gedrag en leren van leerlingen plaatsen in de bandbreedte van de normale ontwikkeling	Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en schoolprestaties	Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en schoolprestaties en kan hen (preventief) ondersteuning bieden, eventueel in overleg met derden	Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en schoolprestaties, kan hen (preventief) ondersteuning bieden en indien nodig met hulp van anderen passende interventies inzetten
Kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met leerlingen uitleggen en verantwoorden			
Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen uitleggen en enigszins verantwoorden	Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen op groepsniveau uitleggen en verantwoorden	Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen op groeps- en individueel niveau uitleggen en verantwoorden	Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen op groeps- en individueel niveau planmatig uitleggen en verantwoorden

Luistert door leervragen op te roepen naar de stem van de leerling en laat dit terugkomen in zijn handelen	Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogisch en didactisch handelen	Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogische en didactische visie en laat dit in zijn handelen terugkomen	Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogische en didactische visie en laat dit planmatig in zijn handelen terugkomen
Kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met ouders, collega's en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn.			
Kan met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen en informatie uitvragen over een leerling	Kan met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen over een leerling en afgebakende informatie delen	Kan met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen en delen over een leerling en onder begeleiding in een gesprek afstemming zoeken	Kan met ouders, collega's en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen, vastleggen en delen over een leerling en in een gesprek afstemming zoeken en hierop zijn handelen aanpassen
Is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie			
Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren en hierbij kernkwaliteiten herkennen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren en daarbij liften tussen doen-denken-voelen-willen en hierbij kernkwaliteiten herkennen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren en daarbij liften tussen doen-denken-voelen-willen en alternatieven aandragen voor het handelen en hierbij kernkwaliteiten benoemen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren, daarbij liften tussen doen-denken-voelen-willen, meerdere alternatieven aandragen voor het handelen en hierbij kernkwaliteiten van de leerlingen gericht inzetten
Kan zijn eigen grenzen bewaken			
Kan op een passende manier aangeven in welke situatie eigen grenzen overschreden worden	Kan op een passende manier aangeven in welke situatie eigen grenzen overschreden worden en hierover in overleg gaan	Kan op een passende manier aangeven in welke situatie eigen grenzen overschreden worden, hierover in overleg gaan en concrete acties bespreken	Handelt pro-actief in het bewaken van eigen grenzen

Vakdidactisch bekwaam

Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidings-bekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse (methode-)lessen en onderwijsactiviteiten.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijsactiviteiten, lessen, lessenseries.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen in dezelfde klas gedurende meerdere dagen.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelfbedenkerde gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen gedurende een langere periode in dezelfde klas.
Kan onderwijs voorbereiden			
Kan proces- en productdoelen stellen, leerstof selecteren en ordenen tijdens een op zichzelf staande les of onderwijs-activiteit	Kan proces- en productdoelen stellen, leerstof selecteren en ordenen gedurende twee opeenvolgende lessen of onderwijsactiviteiten	Kan gedifferentieerde proces- en productdoelen stellen, leerstof selecteren en ordenen gedurende een dag	Kan gedifferentieerde proces- en productdoelen stellen, leerstof selecteren en ordenen gedurende een langere periode vanuit een herkenbare visie
Kan een op zichzelf staande les voorbereiden volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.), waarin (coöperatieve) werkvormen, materialen, media en evaluatie afgestemd zijn op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep	Kan een lessenserie voorbereiden volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.), waarin (coöperatieve) werkvormen, materialen, media en evaluatie onderling samenhangen en afgestemd zijn op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep	Kan een lessenserie voorbereiden volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.), waarin (coöperatieve) werkvormen, materialen, media en evaluatie onderling samenhangen en afgestemd op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep en leerlingen	Kan samenhangende lessen voorbereiden volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.) met passende (coöperatieve) werkvormen, materialen, media en evaluatie afgestemd op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep en leerlingen gedurende een langere periode vanuit een herkenbare visie
Kan onderwijs uitvoeren en het leren organiseren			
Kan een passend klassenmanagement realiseren tijdens een op zichzelf staande les volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)	Kan een passend klassenmanagement realiseren en een instructiemodel hanteren tijdens twee opeenvolgende lessen (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)	Kan een passend klassenmanagement realiseren en afwegen welk instructiemodel passend is gedurende de verschillende lessen op de dag (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)	Kan een passend klassenmanagement realiseren en afwegen welk instructiemodel passend is gedurende een langere periode (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)
Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken	Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en hen motiveren om deze te halen	Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en hen motiveren om deze te halen en hen hiervan steeds meer eigenaar maken	Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en hen motiveren om deze te halen en hen hiervan eigenaar maken
Kan de leerstof aan leerlingen begrijpelijk en aansprekend aanbieden en eventueel voordoet hoe ermee gewerkt moet worden	Kan de leerstof aan leerlingen begrijpelijk en aansprekend aanbieden, eventueel voordoet hoe ermee gewerkt moet worden en houdt daarbij rekening met het ontwikkelingsniveau van de leerlingen	Kan de leerstof aan leerlingen begrijpelijk en aansprekend aanbieden, eventueel voordoet hoe ermee gewerkt moet worden en houdt daarbij rekening met het ontwikkelingsniveau van de (individuele) leerlingen	Kan de leerstof aan leerlingen begrijpelijk en aansprekend aanbieden, eventueel voordoet hoe ermee gewerkt moet worden, houdt daarbij rekening met het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en de individuele leerling en laat hen onderling op elkaar reageren
Kan incidenteel gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen	Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen	Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen en afwegen wanneer planmatige inzet hiervan de voorkeur heeft boven de inzet van driedimensionale materialen	Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen en afwegen wanneer planmatige inzet hiervan de voorkeur heeft boven de inzet van driedimensionale materialen vanuit een onderbouwde visie

Kan de leerlingen begeleiden door stimulerende vragen te stellen zowel binnen als buiten de klas	Kan de leerlingen begeleiden door stimulerende vragen te stellen zowel binnen als buiten de klas vanuit verschillende leerkrachtrollen	Kan de leerlingen begeleiden door stimulerende vragen te stellen vanuit verschillende leerkrachtrollen en gerichte feedback geven op taak, aanpak en zelfregulatie, zowel binnen als buiten de klas	Kan de leerlingen planmatig begeleiden door stimulerende vragen te stellen vanuit verschillende leerkrachtrollen en gerichte feedback geven op taak, aanpak, zelfregulatie en persoon, zowel binnen als buiten de klas
Stimuleert dat leerlingen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leren	Stimuleert dat leerlingen steeds meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leren door hen eigen doelen te laten stellen	Stimuleert dat leerlingen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leren door hen eigen doelen te laten stellen en hun leerproces te monitoren	Stimuleert dat leerlingen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leren door hen eigen doelen te laten stellen, hun leerproces te monitoren en erop te reflecteren
Kan aansluitend op de les of onderwijsactiviteit een groepje leerlingen begeleiden naar de volgende activiteit	Kan aansluitend op de les of onderwijsactiviteit de groep soepel begeleiden naar de volgende les of onderwijsactiviteit	Kan aansluitend op de les of onderwijsactiviteit de groep en (individuele) leerlingen soepel begeleiden naar de volgende les of onderwijsactiviteit	Kan aansluitend op de les of onderwijsactiviteit de groep en (individuele) leerlingen op een soepele en voor leerlingen herkenbare manier begeleiden naar de volgende les of onderwijsactiviteit
Kan onderwijs evalueren en ontwikkelen			
Vraagt om feedback van leerlingen bij het vormen van een beeld van het onderwijsproces van leerlingen en hun onderwijsbehoefte	Vraagt om feedback van leerlingen bij het vormen van een beeld van het onderwijsproces van leerlingen en hun onderwijsbehoefte en zet dit in voor een gericht vervolg van het onderwijsproces	Vraagt om feedback van leerlingen bij het vormen van een beeld van het onderwijsproces van (individuele) leerlingen en hun onderwijsbehoefte en zet dit in voor een gericht vervolg van het onderwijsproces	Vraagt planmatig om feedback van leerlingen bij het vormen van een beeld van het onderwijsproces van (individuele) leerlingen en hun onderwijsbehoefte en zet dit in voor een gericht vervolg van het onderwijsproces
Kan de effecten van het onderwijs bespreken door middel van systematische observaties of toetsuitslagen	Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen	Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen en de uitkomst hiervan inzetten tijdens een volgende onderwijsactiviteit	Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen en de uitkomst hiervan planmatig inzetten gedurende een langere periode
Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en analyseren	Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en analyseren en deze voor een volgende les of onderwijsactiviteit in de groep gericht bijstellen	Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en analyseren en deze voor een volgende les of onderwijsactiviteit in de groep en voor individuele leerlingen gericht bijstellen	Kan zijn didactische aanpak en handelen planmatig evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen voor de groep en individuele leerlingen
Kan didactisch advies vragen aan WPB'er en/of bespreken in het leerteam	Kan didactisch advies vragen aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en draagt zelf ook actief oplossingen aan	Kan didactisch advies vragen aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals intervisie	Kan didactisch advies vragen aan collega's of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals intervisie inclusief het functioneren in een professionele leergemeenschap
Kan de pedagogische en didactische visie van de school beschrijven	Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven en kritisch vergelijken met eigen visie met behulp van een theoretische bron	Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven en kritisch vergelijken met eigen visie en afstemmen met de WPB'er met behulp van meerdere theoretische bronnen	Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven en kritisch vergelijken met eigen visie en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school

Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er en docent	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er, docent en hen feedback vragen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er, docent en anderen en hen feedback vragen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er, docent en anderen, hen feedback vragen en dit pro-actief onderdeel maken van zijn professioneel handelen
--	---	--	--

Vakinhoudelijk bekwaam

Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidings-bekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse (methode-)lessen en onderwijsactiviteiten.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijsactiviteiten, lessen, lessenseries.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen in dezelfde klas gedurende meerdere dagen.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelfberedeneerde gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen gedurende een langere periode in dezelfde klas.
Beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden van het onderwijs waarvoor deze student bevoegd en verantwoordelijk is, gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan			
Kan onderbouwd op het juiste niveau taal- en rekendoelen stellen voor en aanbieden aan de kinderen	Kan onderbouwd gedifferentieerde taal- en rekendoelen stellen zodat voor verschillende niveaus uitdaging geboden wordt	Kan onderbouwd in vervollessen gedifferentieerde taal – en rekendoelen stellen en dit adequaat adaptief begeleiden	Kan gedurende een periode onderbouwd gedifferentieerde taal- en rekendoelen stellen en dit adequaat begeleiden, ook voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.
Kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen			
Kan leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen	Kan leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen gedurende meerdere vervollessen	Kan leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen aansluitend bij de onderwijsbehoeften van de individuele kinderen	Kan leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen aansluitend bij de onderwijsbehoeften van de individuele kinderen volgens een planmatige opzet
Heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van de leerjaren waarin hij werkt, of een andere geclusterde indeling van leerjaren die binnen een bepaald type school gebruikelijk is.			
Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan deze verwerken in de aangeboden activiteiten	Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan deze verwerken in de aangeboden activiteiten en kan de kinderen op het juiste ontwikkelingsniveau uitdaging bieden door handelingsgerichte begeleiding	Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan deze verwerken in de aangeboden activiteiten en kan elk kind uitdaging bieden op het juiste niveau gedurende meerdere opeenvolgende lessen	heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan dit verwerken in een gevarieerde, beredeneerde planning aansluitend bij de unieke ontwikkeling van elk kind en dit uitvoeren.

Overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen			
Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan deze verwerken in de aangeboden activiteiten	Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt, kan deze verwerken in de aangeboden activiteiten en kinderen op het juiste ontwikkelingsniveau uitdaging bieden door handelingsgerichte begeleiding	Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan elk kind uitdaging bieden op het juiste niveau gedurende meerdere opeenvolgende lessen	Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden waarin hij werkt en kan dit verwerken in een gevarieerde, beredeneerde planning aansluitend bij de unieke ontwikkeling van elk kind en dit uitvoeren.
Weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op het vervolgonderwijs of de beroepspraktijk			
Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het vorige leerjaar om kinderen beter te begrijpen	Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het vorige leerjaar om kinderen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten	Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het vorige leerjaar en de huidige WPB'er om kinderen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten in voorbereiding en uitvoering	Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het vorige leerjaar en de huidige WPB'er om kinderen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten gedurende langere tijd en draagt zelf ook bij aan zorgvuldige overdracht
Kent de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum			
Geeft tijdens de les aandacht aan de leerervaringen van kinderen opgedaan tijdens andere vakken	Integreert tijdens de les de leerervaringen van kinderen opgedaan tijdens andere vakken	Integreert tijdens de les de leerervaringen van kinderen opgedaan tijdens andere vakken en kan elk kind uitdaging bieden op het juiste niveau gedurende meerdere opeenvolgende lessen	Integreert tijdens de les de leerervaringen van kinderen opgedaan tijdens andere vakken en kan dit verwerken in een gevarieerde, beredeneerde planning aansluitend bij de unieke ontwikkeling van elk kind en dit uitvoeren.
Kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijks leven, de beroepspraktijk of voor het vervolgonderwijs			
Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van de les te verbinden aan de leefwereld van de kinderen	Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van de les te verbinden aan de leefwereld om zo de relevantie van de doelen duidelijk te maken	Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van meerdere vervolglussen te verbinden aan de leefwereld van de kinderen om zo de relevantie van de doelen duidelijk te maken	Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van een volledig thema aan te bieden vanuit de leefwereld van de kinderen om zo de relevantie van die doelen duidelijk te maken
Kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school			
Bevraagt de WPB'er over het curriculum in samenhang met collega's en de omgeving van de school	Onderzoekt hoe het curriculum samenhangt met de visie, de actualiteit en de omgeving van de school	Onderzoekt het curriculum op de visie, de actualiteit en de omgeving en levert een bijdrage voor verbetering	Onderzoekt het curriculum systematisch op de visie, de actualiteit en de omgeving en levert een concrete bijdrage aan de verbetering van deze samenwerking

B2: Bekwaamheden leerkracht jonge kind

De student houdt bij alle genoemde bekwaamheden rekening met specifieke jonge kindkenmerken, als behoefte aan handelen en bewegen, speelsheid, vertrouwelijkheid, magisch denken, egocentrisme, animistisch denken, nieuwsgierigheid, emotionele beleving, geen scherp onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid, hang naar gewoontes en routines, intuïtief denken. Daarnaast houdt de student bij alle genoemde bekwaamheden rekening met pedagogische basisbehoeften te weten relatie, competentie en autonomie.

Pedagogisch bekwaam

Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidings-bekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse onderwijsactiviteiten en (methode-)lessen	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijsactiviteiten, lessen en lessenseries	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijsactiviteiten, lessen in dezelfde klas gedurende meerdere dagen	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelfbedenkerde gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen gedurende een langere periode in dezelfde klas
Kan groepsprocessen sturen en begeleiden			
Ziet en benoemt aspecten van het groepsproces richting de leerlingen	Ziet en benoemt aspecten van het groepsproces richting de leerlingen en handelt adequaat	Ziet en benoemt aspecten van het groepsproces richting de leerlingen, handelt adequaat en bewaakt dit	Ziet en benoemt aspecten van het groepsproces richting de leerlingen, handelt adequaat en bewaakt dit planmatig
Kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen			
Benoemt algemene aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat voor enkele individuele leerlingen	Benoemt algemene aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat en handelt daarnaar voor enkele leerlingen	Benoemt in interactie met de leerling en de klas aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat en handelt daarnaar	Benoemt in interactie met de leerling en de klas aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat, handelt daarnaar en bewaakt dit planmatig
Kan ruimte scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten			
Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur bij leerlingen	Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur en ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur	Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur, ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur en richt hiervoor een passende leeromgeving in vanuit de visie van de leerwerkplek	Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur, ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur vanuit een onderbouwde visie en richt hiervoor een passende leeromgeving in
Waardeert antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn	Waardeert antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn en laat dat in zijn reacties blijken	Waardeert antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn, laat dit in zijn reacties blijken en bevordert dit bij leerlingen onderling	Waardeert vanuit een onderbouwde visie antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn, laat dit in zijn reacties blijken en bevordert dit bij de leerlingen onderling
Kan verwachtingen duidelijk maken en eisen stellen aan leerlingen			
Spreekt positieve verwachtingen uit over wat er van een leerling wordt gevraagd	Spreekt positieve verwachtingen uit over wat er van een leerling wordt gevraagd en stimuleert eigen inbreng van leerlingen	Spreekt positieve verwachtingen uit over wat er van een leerling wordt gevraagd en maakt de leerlingen steeds meer zelf verantwoordelijk	Formuleert samen met de leerling positieve verwachtingen over wat er van een leerling wordt gevraagd en maakt de leerling steeds meer zelf verantwoordelijk

Kan de basiskenmerken van de leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren als basis voor hun (identiteits-) ontwikkeling			
Observeert de basiskenmerken (nieuwsgierigheid, zelfvertrouwen en emotioneel welbevinden)	Observeert en stimuleert de basiskenmerken van de leerlingen en gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen	Observeert en stimuleert de basiskenmerken van de leerlingen, gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen en moedigt de leerlingen aan hiervoor tools te gebruiken	Observeert en stimuleert de basiskenmerken van de leerlingen, gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen, moedigt de leerlingen aan hiervoor tools te gebruiken en stimuleert dat leerlingen elkaar hierin aanmoedigen
Herkent afgesproken regels in de activiteiten, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving	Herkent en voegt regels toe aan de activiteiten, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving	Spreekt samen met de kinderen regels af tijdens de activiteiten, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving en stimuleert kinderen hierin verantwoordelijkheid te nemen	Spreekt samen met de kinderen regels af tijdens de activiteiten, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving, stimuleert kinderen hierin verantwoordelijkheid te nemen en verwerkt dit planmatig in het onderwijs
Heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen en doet daar recht aan			
Herkent de sociale-emotionele ontwikkeling van de leerlingen die in kaart is gebracht door middel van een observatie-instrument	Observeert de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en herkent verschillen door gebruik van een observatie-instrument	Observeert de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van alle leerlingen, herkent verschillen door gebruik te maken van een observatie-instrument en sluit in de begeleiding hierbij aan	Observeert de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van alle leerlingen, herkent verschillen door gebruik te maken van een observatie-instrument en sluit in de begeleiding en de inrichting van de omgeving hierbij planmatig aan
Kan ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen			
Kan het gedrag en leren van leerlingen plaatsen in de bandbreedte van de normale ontwikkeling	Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en leren	Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en leren van leerlingen en kan hen (preventief) ondersteuning bieden, eventueel in overleg met derden	Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en leren, kan hen (preventief) ondersteuning bieden en indien nodig met hulp van anderen passende interventies inzetten
Kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden			
Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen uitleggen en enigszins verantwoorden	Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen op groepsniveau uitleggen en verantwoorden	Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen afwisselend op groeps- en individueel niveau uitleggen en verantwoorden	Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen planmatig uitleggen en verantwoorden
Luistert door leervragen op te roepen naar de stem van de leerling en laat dit terugkomen in zijn handelen	Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogisch en didactisch handelen	Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogische en didactische visie en laat dit in zijn handelen terugkomen	Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogische en didactische visie en laat dit planmatig in zijn handelen terugkomen
Kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met ouders, collega's en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn			
Kan met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen en informatie uitvragen over een leerling	Kan met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen over een leerling en afgebakende informatie delen	Kan met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen en delen over een leerling en onder begeleiding in een gesprek afstemming zoeken	Kan met ouders, collega's en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen, vastleggen en delen over een leerling en in een gesprek afstemming zoeken en hierop zijn handelen aanpassen

Is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie			
Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren en hierbij kernkwaliteiten herkennen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren en daarbij liften tussen doen-denken-voelen-willen en hierbij kernkwaliteiten herkennen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren en daarbij liften tussen doen-denken-voelen-willen en alternatieven aandragen voor het handelen en hierbij kernkwaliteiten benoemen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren, daarbij liften tussen doen-denken-voelen-willen, meerdere alternatieven aandragen voor het handelen en hierbij kernkwaliteiten van de leerlingen gericht inzetten

Kan zijn eigen grenzen bewaken			
Kan op een passende manier aangeven in welke situatie eigen grenzen overschreden worden	Kan op een passende manier aangeven in welke situatie eigen grenzen overschreden worden en hierover in overleg gaan	Kan op een passende manier aangeven in welke situatie eigen grenzen overschreden worden, hierover in overleg gaan en concrete acties bespreken	Handelt pro-actief in het bewaken van eigen grenzen

Vakdidactisch bekwaam

De student vertaalt bij alle genoemde vakbekwaamheden de specifieke jonge kindkenmerken naar zijn dagelijkse onderwijspraktijk door zoveel mogelijk spel- en bewegingsactiviteiten als uitgangspunt te nemen voor het leren en ontwikkelen van leerlingen

Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidingsbekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse (methode-)lessen en onderwijsactiviteiten.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijs-activiteiten, lessen en lessenseries	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijs-activiteiten en lessen in dezelfde klas gedurende meerdere dagen	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelfberedeneerde gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen gedurende een langere periode in dezelfde klas
Kan onderwijs voorbereiden			
Kan een op zichzelf staande activiteit voorbereiden, waarin (coöperatieve) werkvormen, materialen, (non-)verbale expressie en gebruik van media afgestemd zijn op het niveau, kenmerken en leefwereld van de groep	Kan een lessenserie voorbereiden, waarin (coöperatieve) werkvormen, materialen, (non-)verbale expressie en gebruik van media onderling samenhangen en afgestemd zijn op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep	Kan een lessenserie voorbereiden, waarin (coöperatieve) werkvormen, materialen, (non-)verbale expressie en gebruik van media onderling samenhangen en afgestemd op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep en leerlingen gedurende een dag	Kan samenhangende activiteiten voorbereiden met passende (coöperatieve) werkvormen, materialen, (non-)verbale expressie en gebruik van media en media, afgestemd op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep en leerlingen gedurende een langere periode vanuit een herkenbare visie
Kan proces- en productdoelen stellen, leerstof selecteren en ordenen tijdens een op zichzelf staande les of onderwijsactiviteit	Kan proces- en productdoelen stellen, deze verwerken in activiteiten tijdens een op zichzelf staande les of onderwijsactiviteit, en een passende evaluatievorm kiezen om het behalen van de doelen te bespreken gedurende twee opeenvolgende lessen	Kan gedifferentieerde proces- en productdoelen stellen, deze verwerken in activiteiten tijdens een op zichzelf staande les of onderwijsactiviteit en een passende evaluatievorm kiezen om het behalen van de doelen te bespreken en deze verwerken in activiteiten gedurende een dag	Kan gedifferentieerde proces- en productdoelen stellen, deze berekend verwerken in activiteiten gedurende een langere periode en een passende evaluatievorm kiezen om het behalen van de doelen te bespreken vanuit een herkenbare visie

Kan onderwijs leren organiseren en uitvoeren			
Kan een passend klassenmanagement realiseren tijdens een op zichzelf staande activiteit volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)	Kan een passend klassenmanagement realiseren en een instructiemodel hantieren tijdens twee opeenvolgende activiteiten (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)	Kan een passend klassenmanagement realiseren en afwegen welk instructiemodel passend is gedurende opeenvolgende activiteiten (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)	Kan een passend klassenmanagement realiseren en afwegen welk instructiemodel passend is gedurende een langere periode (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.)
Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken	Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en motiveren om deze te halen	Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en motiveren om deze te halen en hen hiervan steeds meer eigenaar maken	Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en motiveren om deze te halen en hen hiervan eigenaar maken
Kan vanuit de doelen een aansprekende activiteit organiseren in een krachtige leeromgeving	Kan vanuit de doelen aansprekende thematische activiteiten organiseren in een rijke leeromgeving	Kan vanuit de doelen een aansprekend gedifferentieerd thema uitvoeren, waarin alle ontwikkelingsgebieden verwerkt zijn	Kan vanuit de doelen een aansprekend gedifferentieerd en beredeneerd thema uitvoeren, inclusief begeleiding van kinderen met specifieke ontwikkelingsbehoeften, waarin alle ontwikkelingsgebieden verwerkt zijn passend bij de visie van de school
Kan incidenteel gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen	Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen	Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen en afwegen wanneer planmatige inzet hiervan de voorkeur heeft boven de inzet van driedimensionale materialen	Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen en afwegen wanneer planmatige inzet hiervan de voorkeur heeft boven de inzet van driedimensionale materialen vanuit een onderbouwde visie
Kan de leerlingen begeleiden door stimulerende vragen te stellen zowel binnen als buiten	Kan de leerlingen begeleiden door stimulerende vragen te stellen zowel binnen als buiten vanuit verschillende leerkrachtrollen	Kan de leerlingen begeleiden door stimulerende vragen te stellen vanuit verschillende leerkrachtrollen en gerichte feedback geven op taak, aanpak en zelfregulatie, zowel binnen als buiten	Kan de leerlingen planmatig begeleiden door stimulerende vragen te stellen vanuit verschillende leerkrachtrollen en gerichte feedback geven op taak, aanpak, zelfregulatie en persoon, zowel binnen als buiten
Stimuleert de zelfregulering door de leerlingen de aandacht te laten richten en vasthouden en wachten op een beurt.	Stimuleert de zelfregulering door de leerlingen de aandacht te laten richten en vasthouden, te wachten op een beurt, keuzes te laten maken, een taak afmaken en hulp te vragen wanneer dat nodig is	Stimuleert de zelfregulering door de leerlingen de aandacht te laten richten en vasthouden, omgaan met emoties en teleurstellingen, keuzes te laten maken, een taak afmaken en hulp te vragen wanneer dat nodig is.	Stimuleert de zelfregulering door de leerlingen de aandacht te laten richten en vasthouden, te wachten op een beurt, impulsen te beheersen (en omgaan met leerlingen die dat nog niet kunnen), omgaan met emoties en teleurstellingen, keuzes te laten maken, een taak afmaken en hulp te vragen wanneer dat nodig is.
Kan onderwijs evalueren en ontwikkelen			
Kan de effecten van het onderwijs bespreken door middel van systematische observaties of toetsuitslagen	Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen	Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen en dit inzetten tijdens een volgende les	Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen en dit planmatig inzetten gedurende een langere periode
Kan didactisch advies vragen aan WPB'er en/of bespreken in het leerteam	Kan didactisch advies vragen aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en draagt zelf ook actief oplossen aan	Kan didactisch advies vragen aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals intervisie	Kan didactisch advies vragen aan collega's of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals intervisie inclusief het functioneren in een professionele leergemeenschap

Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en analyseren	Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en analyseren en deze voor een volgende activiteit in de groep gericht bijstellen	Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en analyseren en deze voor een volgende activiteit in de groep en individuele leerlingen gericht bijstellen	Kan zijn didactische aanpak en handelen planmatig evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen voor de groep en individuele leerlingen
Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven	Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven en vergelijken met eigen visie met behulp van een theoretische bron	Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven en vergelijken met eigen visie en afstemmen met de WPB'er met behulp van meerdere theoretische bronnen	Kan de pedagogisch en didactische visie van de school beschrijven en vergelijken met eigen visie en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school
Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er en docent	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er, docent en hen feedback vragen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er, docent en anderen en hen feedback vragen	Kan op de aspecten van Persoonlijk Meesterschap met behulp van de reflectiecirkel reflecteren op eigen didactisch handelen en dit bespreken met WPB'er, docent en anderen, hen feedback vragen en dit pro-actief onderdeel maken van zijn professioneel handelen

Vakinhoudelijk bekwaam

Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidingsbekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse (methode-)lessen en onderwijsactiviteiten.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijsactiviteiten, lessen, lessenseries.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen in dezelfde klas gedurende meerdere dagen.	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelfbedenende gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessen gedurende een langere periode in dezelfde klas.
Beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden van het onderwijs waarvoor deze student bevoegd en verantwoordelijk is, gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs en kent hij de theoretische achtergronden daarvan			
Kan onderbouwd op het juiste niveau taal- en rekendoelen verwerken in gevarieerde (spel)activiteiten aansluitend bij de ontwikkeling van jonge kinderen.	Kan onderbouwd gedifferentieerde taal- en rekendoelen verwerken in de (spel)activiteiten zodat voor verschillende niveaus uitdaging geboden wordt in gevarieerde activiteiten.	Kan onderbouwd in vervolglessen gedifferentieerde taal – en rekendoelen verwerken in gevarieerde (spel)activiteiten en dit adequaat adaptief begeleiden	Kan gedurende een periode onderbouwd gedifferentieerde taal- en rekendoelen verwerken in gevarieerde (spel)activiteiten en dit adequaat begeleiden, ook voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.
Kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen hoe ermee gewerkt moet worden			
Verbindt doelen aan betekenisvolle activiteiten vanuit de leefwereld van jonge kinderen en kiest bewust voor een leerkrachtrol tijdens de (spel) begeleiding.	Start elke activiteit met motiverende intro waaruit de relevantie van de activiteit duidelijk wordt en kiest gericht voor een leerkrachtrol tijdens de (spel)begeleiding aansluitend bij de ontwikkeling van elk kind.	Werkt vanuit een betekenisvol thema, aansluitend bij de leervragen van de kinderen, en kiest gericht voor meerdere leerkrachtrollen tijdens de (spel)begeleiding afhankelijk van de ontwikkelingsbehoeften van elk kind.	Werkt een betekenisvol thema uit samen met de kinderen gedurende langere tijd, en sluit in de (spel)begeleiding met meerdere bedenende leerkrachtrollen aan bij de specifieke ontwikkelingsbehoeften van elk kind
Overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen			

Heeft kennis van de leerlijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek voor jonge kinderen en kan deze verwerken in de aangeboden activiteiten	Heeft kennis van de leerlijnen en ontwikkelingslijnen voor tenminste de ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek voor jonge kinderen en kan de kinderen op het juiste ontwikkelingsniveau uitdaging bieden door handelingsgerichte begeleiding.	Heeft kennis van de leerlijnen en ontwikkelingslijnen voor alle ontwikkelingsgebieden voor jonge kinderen, en kan elk kind uitdaging bieden op het juiste niveau gedurende meerdere opeenvolgende lessen.	Heeft kennis van de leerlijnen en ontwikkelingslijnen voor alle gebieden voor jonge kinderen en kan dit verwerken in een gevarieerde, beredeneerde themaplanning aansluitend bij de unieke ontwikkeling van elk kind en dit uitvoeren.
Weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs op het vervolgonderwijs of op de beroepspraktijk			
Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het voorschoolse en vorige leerjaar om kinderen beter te begrijpen.	Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het voorschoolse en vorige leerjaar om kinderen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten.	Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het voorschoolse en vorige leerjaar en huidige WPB'er om kinderen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten in voorbereiding en uitvoering.	Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het voorschoolse en vorige leerjaar om kinderen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten gedurende langere tijd en draagt zelf ook bij aan zorgvuldige overdracht.
Kent de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum			
Voert activiteiten uit in aansluiting bij het thema waarover gewerkt wordt op de leerwerkplek	Kan meerdere thematische activiteiten ontwerpen en uitvoeren in overleg met de WPB'er.	Kan een gedifferentieerd thema ontwerpen en uitvoeren vanuit de visie van de leerwerkplek op basis van observaties.	Kan een beredeneerd en gedifferentieerd thema ontwerpen en uitvoeren, vanuit de visie van de leerwerkplek, en hierbij ook kinderen met specifieke ontwikkelingsbehoeften adequate begeleiding bieden.
Laat ruimte voor eigenheid en bevordert de creativiteit van de kinderen.	Laat ruimte voor eigenheid en bevordert de creativiteit van kinderen en stimuleert het nemen van eigen initiatieven.	Laat ruimte voor eigenheid en bevordert de creativiteit van kinderen, stimuleert eigen initiatieven en laat kinderen meedenken over de opbouw van een thema en het stellen van leervragen	Laat ruimte voor eigenheid en bevordert de creativiteit van kinderen, stimuleert eigen initiatieven en eigen verantwoordelijkheid en laat dit mede de voortgang van het onderwijs bepalen gedurende langere periode.
Herkent verschillen tussen leerlingen en past het aanbod hierop aan.	Herkent verschillen tussen kinderen en biedt hierbij aansluitend gedifferentieerde activiteiten aan.	Waardeert verschillen tussen leerlingen en gebruikt dit als basis om van te leren en verwerkt dit in een thema met aandacht voor deze verschillen.	Waardeert verschillen tussen leerlingen en gebruikt dit als basis om van te leren en verwerkt dit in een groepsplan/ themaplan waarin aandacht is voor deze verschillen
Kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijkse leven, de beroepspraktijk of voor het vervolgonderwijs			
Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van de les te verbinden aan de leefwereld van de kinderen	Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van de les te verbinden aan de leefwereld om zo de relevantie van de doelen duidelijk te maken	Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van meerdere vervollessen te verbinden aan de leefwereld van de kinderen om zo de relevantie van de doelen duidelijk te maken	Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van een volledig thema aan te bieden vanuit de leefwereld van de kinderen om zo de relevantie van die doelen duidelijk te maken
Kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school			
Bevraagt de WPB'er over het curriculum in samenhang met collega's en de omgeving van de school.	Onderzoekt hoe het curriculum samenhangt met de visie, de actualiteit en de omgeving van de school.	Onderzoekt het curriculum op de visie, de actualiteit en de omgeving en levert een bijdrage voor verbetering	Onderzoekt het curriculum systematisch op de visie, de actualiteit en de omgeving en levert een concrete bijdrage aan de verbetering van deze samenwerking

Uitwerking bekwaamheidseisen voor bekwaam in samenwerken

Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidings-bekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
Accepteert meningen van anderen	Accepteert meningen van anderen, vraagt door en brengt eigen mening in	Respecteert meningen van anderen met inbreng van eigen mening en kan op een passende manier eigen grenzen aangeven, hierover in overleg gaan en concrete acties bespreken	Respecteert meningen van anderen met inbreng van eigen mening en onderbouwt deze en kan op een passende manier eigen grenzen aangeven, hierover in overleg gaan en concrete acties bespreken en deze uitvoeren
Maakt verbinding door actief luisteren	Maakt verbinding door actief te luisteren en mee te denken	Maakt verbinding door actief te luisteren, mee te denken en door te vragen	Luistert, vraagt door en geeft opbouwende feedback
Vraagt didactisch advies en hulp aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen	Vraagt didactisch advies en hulp aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en gaat daarmee aan de slag	Vraagt op een professionele manier advies aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van bronnen	Vraagt op een professionele manier advies aan WPB'er, het leerteam of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van bronnen en eigen mening inbrengen
Maakt duidelijke afspraken met de WPB'er en houdt zich daaraan	Maakt duidelijke afspraken met de WPB'er, houdt zich daaraan en komt zelf met initiatieven	Komt afspraken na, heeft een actieve houding en neemt verantwoordelijkheid voor zijn handelen in de groep	Komt afspraken na, heeft een actieve, coöperatieve houding en neemt verantwoordelijkheid voor zijn handelen binnen en buiten de groep en in het team
Doet actief mee binnen het team	Stelt zich coöperatief op binnen het team en denkt mee over het onderwijs	Stelt zich coöperatief op binnen het team en denkt mee over de kwaliteit van het onderwijs op de opleidingsschool	Stelt zich coöperatief op binnen het team en voelt zich verantwoordelijk als volwaardige collega en denkt actief mee over en werkt mee aan de kwaliteit van het onderwijs op de opleidingsschool.
Heeft op een spontane manier contact met ouders	Heeft functioneel en open contact met ouders en geeft informatie door	Heeft functioneel en open contact met ouders en past daarbij adequaat gespreksvaardigheden en - technieken toe	Staat voorbereid en open in gesprek met ouders en past daarbij adequaat gespreksvaardigheden en – technieken toe
Weet dat er meerdere betrokkenen actief zijn bij het onderwijs	Kan met andere betrokkenen contact leggen	Kan met andere betrokkenen contact leggen, informatie uitvragen en delen over een leerling en onder begeleiding, in een gesprek afstemming zoeken	Kan met ouders en andere betrokkenen contact leggen, informatie uitvragen en delen over een leerling en in een gesprek afstemming zoeken

Uitwerking bekwaamheidseisen voor onderzoekend vermogen

	Opleidingsbekwaam	Gevorderd opleidingsbekwaam	LIO-bekwaam	Startbekwaam
Onderzoekende houding	Toont nieuwsgierigheid naar onderwijs-praktijken en stelt met ondersteuning verkennende vragen.	Stelt zelfstandig vragen over de onderwijs-praktijk, verzamelt gericht feedback en verwerkt deze zichtbaar in eigen handelen.	Zoekt actief naar verklaringen voor onderwijsvraagstukken en vraagt gericht door aan verschillende betrokkenen.	Benadert onderwijsvraagstukken vanuit een vragende en kritische houding en stimuleert ook anderen tot onderzoekend denken en handelen.
Probleemverkenning en vraagformulering	Beschrijft een praktijkprobleem globaal. Onderzoeksvraag is nog breed of onduidelijk.	Formuleert een afgebakende praktijkvraag met ondersteuning van begeleiding.	Formuleert zelfstandig een relevante en onderzoekbare praktijkvraag met passende deelvragen.	Analyseert complexe onderwijsvraagstukken grondig vanuit meerdere perspectieven en formuleert scherpe, betekenisvolle en afgebakende onderzoeksvragen.
Literatuur en kennisbronnen benutten	Gebruikt enkele voorgeschreven bronnen. Samenvatting blijft beschrijvend.	Zoekt aanvullende bronnen en verwerkt hoofdideeën in eigen woorden.	Selecteert relevante bronnen kritisch en verbindt theorie met praktijkgegevens.	Integreert verschillende bronnen en weegt hun waarde kritisch af.
Gegevens verzamelen	Verzamelt gegevens volgens een aangereikte werkwijze. Registratie is niet altijd volledig.	Past eenvoudige onderzoeksmethoden correct toe, legt werkwijze vast en houdt rekening met betrouwbaarheid en validiteit.	Kiest passende methoden en verzamelt systematisch en zorgvuldig gegevens en houdt rekening met betrouwbaarheid en validiteit.	Maakt passende en beargumenteerde methodologische keuzes, werkt zorgvuldig en houdt rekening met betrouwbaarheid, validiteit en ethische aspecten.
Analyse en conclusies	Beschrijft bevindingen zonder duidelijke analyse. Conclusies zijn vooral gebaseerd op indrukken.	Herkent patronen in gegevens en koppelt deze deels aan de onderzoeksvraag.	Analyseert gegevens systematisch en navolgbaar en trekt onderbouwde conclusies op basis van data en theorie.	Interpreteert gegevens kritisch, benoemt beperkingen en trekt genuanceerde conclusies die overtuigend worden onderbouwd door theorie en data.
Toepassen en verbeteren van onderwijs	Benoemt mogelijke verbeteringen zonder duidelijke onderbouwing.	Doet een praktisch uitvoerbaar verbetervoorstel op basis van bevindingen.	Ontwerpt en onderbouwt een interventie of verbetering gericht op eigen handelen en evalueert de uitvoering met behulp van anderen.	Gebruikt onderzoeksresultaten aantoonbaar voor onderwijsverbetering, deelt deze met anderen, evalueert effecten en formuleert aanbevelingen voor de schoolpraktijk.

